

Rak penisa

Pregled sadržaja

Šta je rak penisa?	3
Simptomi	3
Faktori rizika	3
Vrste raka penisa	4
Dijagnoza	4
Klasifikacija	5
Obrazac širenja	5
Tretman	5
Liječenje raka	5
Liječenje tumora penisa.....	5
Liječenje limfnih čvorova	6
Liječenje udaljenih metastaza	6
Više o penektomiji	6
Postupak penektomije.....	6
Život nakon tretmana	7
Praćenje	7
Sex	7
Ponavljjanje	7
Rječnik pojmova	8

Rak penisa

Šta je rak penisa?

Rak je nenormalan rast ćelija u koži ili tkivu organa. Kada ovaj rast ćelija počne u penisu, naziva se rak penisa.

Rak penisa je rjetkost i pogađa manje od 1% muškaraca u Evropi. Češći je kod muškaraca starijih od 40 godina, ali ga mogu dobiti i mlađi muškarci. Većina pacijenata sa rakom penisa ima 60-70 godina.

Simptomi

Rak penisa se obično pojavljuje na koži penisa. Može izgledati kao osip ili ranica koja ne zacjeljuje. Možda ćete primjetiti krvarenje ili loš miris. Ako imate kožicu, može se promijeniti u izgledu ili je možda postala previse zategnuta da bi se povukla. Ako primjetite ove simptome, pitajte svog ljekara da li imate rak penisa ili neki drugi zdravstveni problem.

Problemi sa penisom mogu izazvati da se osjećate neugodno ili zabrinuto. Vaš ljekar će biti naviknut da govori o ovakvim problemima. Ne odlažite odlazak kod ljekara:

- Ako je u pitanju rak, bolje je rano liječenje.
- Ako su simptomi uzrokovani drugim medicinskim problemom, kao što je polno prenosiva bolest, liječenje može pomoći da se brzo riješi.

Ako se rak penisa ne liječi odmah, može nastaviti da raste dublje u tkivo ili da se širi na druge organe. Ovo se zove uznapredovali rak penisa.

Znaci uznapredovalog raka penisa:

- Otečeni limfni čvor u preponama (može se osjećati kvržica)
- Umor
- Gubitak težine
- Bol u kostima
- Bol u stomaku

Faktori rizika

Tačan uzrok raka penisa nije poznat. Muškarci sa određenim uslovima imaju veći rizik od dobijanja raka penisa:

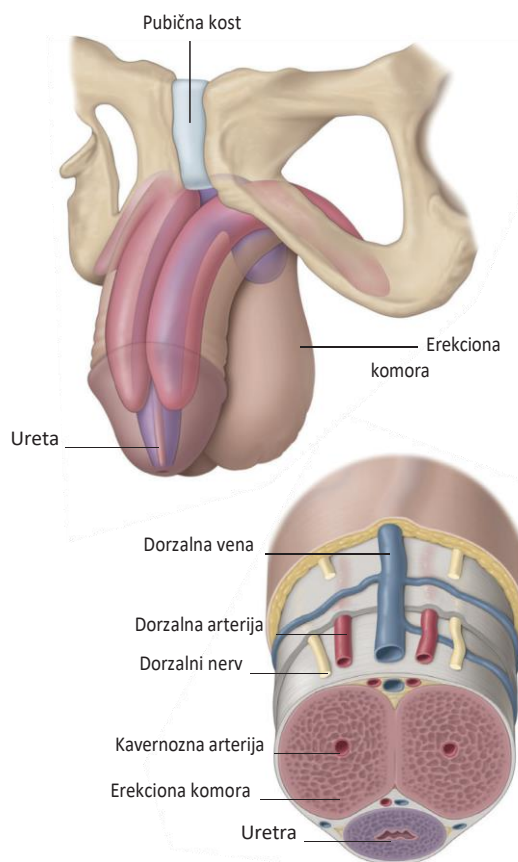
- Prepucij
- Zategnuta kožica koja se ne može prevući preko glave penisa (fimoza)

- Infekcija humanim papilloma virusom (HPV), obično prepucijuma
- Stanje zvano skleroza lišaja, koje pogađa samo muškarce sa kožicom i izaziva upalu penisa
- Dugotrajna iritacija ili upala penisa
- Liječenje teškog stanja kože korišćenjem hemoterapije i ultraljubičastog svjetla (PUVA)

Muškarci kojima je kožica uklonjena hirurškim putem (obrezivanje) imaju najmanji rizik od dobijanja raka penisa. Obrezivanje sprečava fimozu i sklerozu lišaja i smanjuje vjerovatnoću da će muškarci dobiti HPV.

Ostali faktori rizika za rak penisa uključuju:

- Upotreba duvanskih proizvoda
- Starost od 60 godina ili više
- Imati mnogo seksualnih partnera
- Mladost pri prvom snošaju

Slika 1: Anatomija penisa.

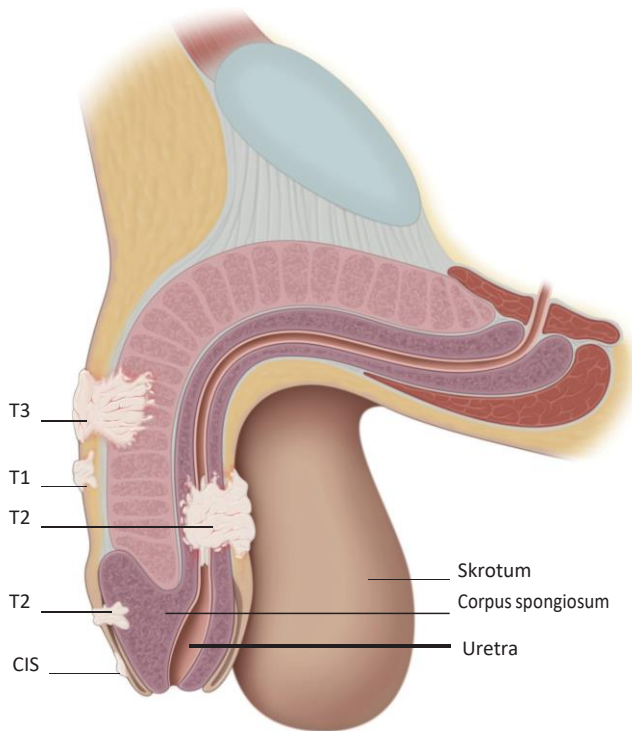
Ženske seksualne partnerke muškaraca sa rakom penisa nemaju veći rizik od raka grlića materice pd HPV-a.

Vrste raka penisa

Tip raka penisa zavisi od vrste ćelije koja je počela da raste. Više od 90% raka penisa počinje u ćelijama kože koje se nazivaju skvamoznim ćelijama. Rak penisa se uglavnom razvija na koži (glavi) ili u unutrašnjem sloju prepucija.

Karcinom in situ (CIS) je vrsta raka skvamoznih ćelija koji pogađa samo ćelije u koži penisa i nije rastao dublje. Pitajte svog ljekara za detalje o drugim vrstama ćelija koje mogu izazvati rak penisa.

Rak penisa može nastati iz različitih tipova ćelija. Prognoza obično zavisi od stadijuma bolesti. Ali neke specifične vrste ćelija su agresivnije, a druge nikada nisu opasne po život. Pitajte svog ljekara za detalje o određenim tipovima ćelija.

Slika 2: Stadijum raka penisa 1–3.

Tumor (T)	Gdje tumor raste?
T0	Nema raka
CIS	Karcinom in situ, rak samo u gornjem sloju kože
Ta	Tip raka sličan bradavicama koji ne raste u dublje slojeve
T1	Rak koji raste u dublje slojeve kože ili tkiva ispod kože. Podtipovi 1a i 1b imaju različite karakteristike kada se tkivo pregleda pod mikroskopom.
T2	Rak koji raste u spongiozomom tijelu (uključujući glavu penisa)
T3	Rak koji raste u komorama za erekciju penisa
T4	Rak koji raste u druga tkiva osim penisa, na primjer u skrotum.
Čvor	Koji limfni čvorovi sadrže rak?
N0	Nijedan limfni čvor ne sadrži rak
N1	Jedan ili dva limfna čvora u preponama sadrže rak
N2	Više od jednog limfnog čvora sadrži rak. Ovo može biti u jednoj preponi ili u obje prepone.
N3	Rak raste iz limfnog čvora u tkiva oko njega, ili karlični limfni čvorovi sadrže rak.
Metastaze (M)	Da li drugi organi sadrže rak?
M0	Rak se nije proširio na druge organe ili tkiva
M1	Rak se proširio na druge organe ili tkiva, kao što su pluća ili kost.
Stepen (G)	Abnormalnost tkiva (pod mikroskopom)
G1	Nizak stepen ili dobro difrenciran. Rak sa karakteristikama normalnog tkiva.
G2	Srednji stepen ili srednje diferenciran. Rak sa malo karakteristika normalnog tkiva.
G3	Visok stepen ili slabo diferenciran. Rak sa jedva ikakvim karakteristikama normalnog tkiva.

Dijagnoza

Vaš ljekar će razgovarati sa Vama o simptomima i medicinskoj istoriji. Ljekar će uraditi fizički pregled Vašeg penisa i provjeriti da li limfni čvorovi u preponama imaju otok.

Testovi se mogu organizovati ako Vaš ljekar misli da biste mogli da imate rak penisa:

- Može se uzeti krv za ispitivanje na određene povezane proteine do raka penisa.
- Iz otečenih limfnih čvorova može se uzeti tečnost za pregled pod mikroskopom (biopsija) da bi se provjerile ćelije raka.
- Mali komad abnormalne kože može biti uklonjen za biopsiju, za traženje ćelija raka.
- Slikovni testovi kao što su ultrazvuk, MRI ili CT skeniranje mogu pokazati šta se dešava unutar tkiva ili organa.

- Biopsijom sentinel čvora radioaktivnom tečnošću se obilježavaju limfni čvorovi najbliži penisu, a zatim se limfni čvorovi uklanjaju i ispituju na ćelije raka; ako se pronađe rak, možda će se morati ukloniti više limfnih čvorova da bi se sprečilo širenje.

Pitajte svog ljekara šta da očekujete kada imate testove za rak penisa:

- Da li će test pokazati da li imam rak?
- Hoće li boljeti?
- Da li test ima neželjene efekte?
- Koliko će vremena trebati da se dobiju rezultati?

Klasifikacija

Rak penisa je klasifikovan po stadijumu na osnovu agresivnosti ćelija raka. Stadiranje je standardni način da se opiše da li se rak proširio. Vrsta tretmana koji ćete dobiti zavisice od stadijuma.

Za stadijum se koristi klasifikacija metastaza tumorskih čvorova (TNM). Ovaj sistem klasifikacije opisuje tumor penisa (T), koji se širi na limfne čvorove (N) i širi na druga tkiva ili organe u tijelu (M).

Obrazac širenja

Rast abnormalnih ćelija formira tumor. Prvi tumor na penisu, koji se naziva primarni tumor, može se proširiti (metastazirati) na druga mjesta i tamo formirati nove tumore (metastaze). Rak penisa se postepeno širi. U većini slučajeva, tumor se prvo širi na limfne čvorove u preponama (ingvinalne), a zatim karlični limfni čvorovi u abdomen, oba se nazivaju regionalno širenje. Nakon toga, novi tumori se mogu formirati u plućima, kostima, koži ili drugim organima. Ovo je uobičajeni obrazac širenja, ali se mogu pojaviti izuzeci.

Tretman

Ovaj odjeljak nudi opšte informacije. Vaš specifičan tretman će preporučiti Vaš ljekar na osnovu Vaših individualnih potreba. Pojedinačne preporuke mogu zavisiti od Vaše zemlje i zdravstvenog sistema.

Liječenje koje imate zavisice od:

- Toga šta želite
- Šta Vaš ljekar misli da je najbolje za Vašu vrstu raka
- Koji tretmani su dostupni u Vašoj bolnici

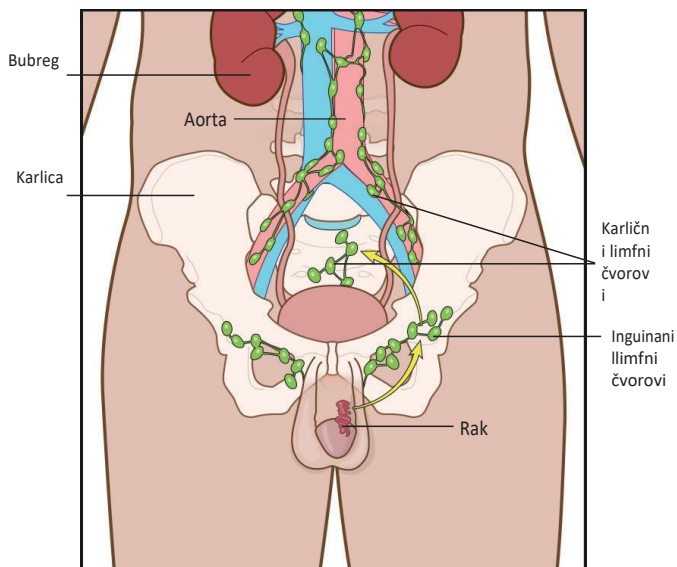
Liječenje raka penisa uključuje uklanjanje primarnog tumora i upravljanje limfnim čvorovima i drugim tumorima. Vrsta liječenja zavisi od toga koliko je tumor urastao u tkivo penisa.

Ovo se zasniva na stadijumu raka, kao što je objašnjeno u Klasifikaciji.

Liječenje karcinoma in situ

Postoje različite opcije za liječenje penisa CIS. Cilj je da penis izgleda zdravo i da radi normalno:

- Krema za kožu koja se stavlja na zahvaćenu kožu može uključivati lijekove za liječenje raka (hemopterapija).
- Laserska terapija za uklanjanje zahvaćene kože.
- Krioterapija za zamrzavanje i uklanjanje zahvaćene kože
- Hirurgija koja se zove "ponovno izvlačenje glavića" za uklanjanje gornjih slojeva kože sa glave penisa i ponovnu površinu kože sa drugog dijela tijela (presađivanje kože)

Slika 3: Tumor penisa sa regionalnim širenjem.

Liječenje tumora penisa

Liječenje tumora penisa zavisi od veličine tumora i tkiva u koje je tumor izrastao..

Tumori penisa se uglavnom liječe operacijom.

- Obrezivanje (uklanjanje prepucija) ako je rak penisa samo u kožici
- Laserska terapija
- Obnavljanje glave penisa kako bi se uklonili gornji slojevi kože sa glave penisa i ponovo se pojavila kožnim transplantatom
- Glansektomija
- Uklanjanje dijela penisa gdje tumor raste (djelimična penektomija)
- Uklanjanje cijelog penisa (totalna penektomija)
- Terapija zračenjem penisa za pomoć u ubijanju ćelija raka
- Hemoterapija koja pomaže u smanjenju tumora (obično samo za tumore T4 koji su preveliki da bi se uklonili operacijom)

Ako se ukloni ceo penis, hirurškim putem se mora napraviti novi otvor za iznošenje urina iz tijela. Ovaj otvor se obično postavlja na perineum – prostor između skrotuma i anusa – između nogu.

Liječenje limfnih čvorova

- Ako se rak proširio na jedan ili više limfnih čvorova, limfni čvorovi će se liječiti operacijom, terapijom zračenjem ili hemoterapijom. Uklanjanje zahvaćenih limfnih čvorova u preponama ili abdomenu
- Radijacijska terapija koja pomaže u ubijanju ćelija raka
- Hemoterapija koja pomaže u ubijanju ćelija raka

Vaš ljekar takođe može izabrati da da više od jednog tretmana. Na primjer, zračenje prije ili poslije uklanjanja limfnih čvorova.

Liječenje udaljenih metastaza

Kada se rak proširi na druga tkiva osim limfnih čvorova u Vašem tijelu, malo je vjerovatno da ćete biti izliječeni terapijom. Cilj liječenja je kontrola ili zaustavljanje raka i ublažavanje simptoma.

- Radio terapija
- Hemoterapija

Više o penektomiji

Ako je tumor urastao u okolno tkivo, najbolja je šansa za izliječenje njegovo uklanjanje hirurškim putem. Ako je tumor u tkivu vašeg penisa, možda ćete morati da uklonite dio ili ceo penis da biste se riješili raka.

Preporuka penektomije postavlja mnoga pitanja.

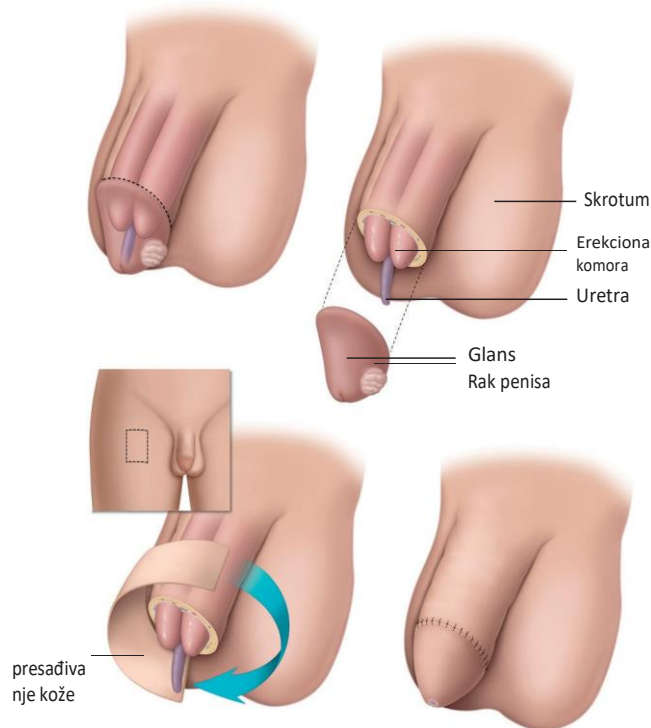
Razgovarajte sa svojim ljekarom o svojim zabrinutostima, na primjer:

- Postoje li druge opcije liječenja?
- Hoće li ovo izliječiti rak?
- Kako će izgledati moj penis?
- Koliko dugo će biti potrebno da se izliječi?
- Kako ću mokriti?
- Da li ću moći da imam sex?
- Da li je rekonstruktivna hirurgija opcija?

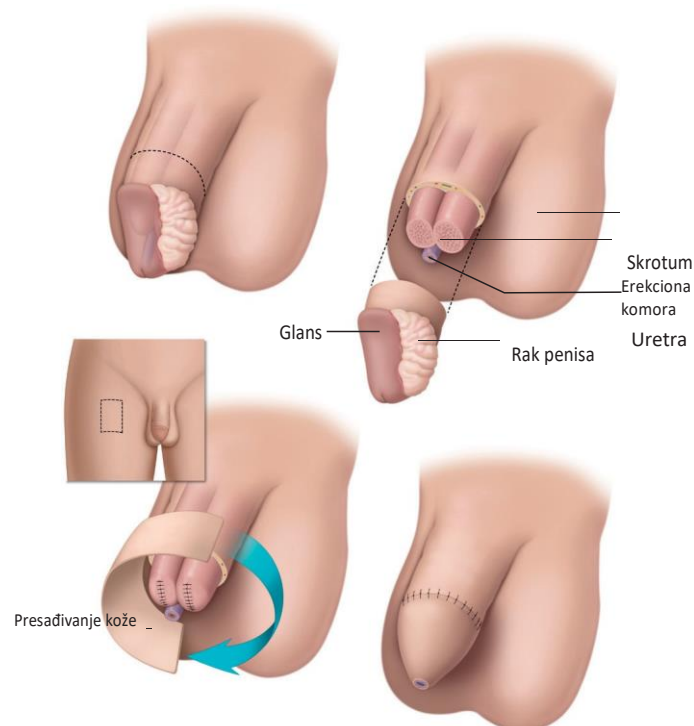
Procedura penektomije

Ako se uklanja samo kraj penisa, operacija se naziva djelimična penektomija (**slika 5**). Uklanjanje samo glave penisa naziva se glansektomija (**slika 4**). Hirurg će ukloniti kraj, ali ostaviti što je moguće više vašeg penisa. Novi kraj će biti izgrađen korišćenjem presatka kože sa vaših butina. Ako je moguće, vaš penis će biti dovoljni dugačak da urinirate stojeći.

Totalna penektomija je uklanjanja cijelog penisa. Ovo uključuje osovinu i korjen koji se nalazi unutar vašeg tijela. Takođe, hirurški se može stvoriti novi otvor za iznošenje urina iz tijela. Ovaj otvor se obično postavlja na perineum – prostor između skrotuma i anusa – između vaših nogu.

Slika 4: Glansektomija.

Slika 5: Djelimična penektomija.

Život nakon tretmana

Praćenje

Nakon liječenja raka penisa, Vaš ljekar će vam zakazati redovne posjete kako bi provjerio Vaš napredak. Posjete će biti češće u prvih godinu – dvije nakon operacije, a zatim sve rjeđe tokom vremena.

Vaš ljekar će razgovarati sa Vama o tome kako se osjećate i o svim simptomima ili zabrinutostima. Fizički će se pregledati Vaš penis i provjeriti da li ima novih znakova raka (ponovnog pojavljivanja).

Redovno treba pregledati penis i limfne čvorove (samopregled); saznajte šta je za vas normalno. Obratite se svom ljekaru ako primjetite promjene.

Sex

Zadovaljavajući seksualni život je dio vašeg kvaliteta života nakon operacije penisa. Vaš ljekar će to uzeti u obzir pri preporuci liječenja. A operacija će sačuvati što je moguće više Vašeg penisa. Vrsta liječenja koju imate uticaće na Vaš seksualni život nakon raka penisa.

Muškarci koji se liječe od CIS I stadijuma 1 raka penisa obično mogu da nastave svoj seksualni život kao i ranije.

Djelimična penektomija za rak penisa 2 ili 3 stadijuma će sačuvati što je moguće veći dio penisa. Mnogi muškarci i dalje mogu da imaju erekciju i vrše penetrativni sex nakon operacije.

Ceo penis se može ukloniti za liječenje raka penisa 3 ili 4 stadijuma. Možete imati ispunjen seksualni život nakon potpune penektomije, ali će vjerovatno biti drugačije. Vaš skrotum, testis i perineum će i dalje biti osjetljivi, a orgazam može biti moguć. Istražite nove načine da budete seksualni sa svojim partnerom.

Erekcija može biti moguća nakon operacije rekonstrukcije penisa. To će zavisiti od toga da li se vaši nervi i snabdjevanje krvlju mogu ponovo povezati. Pitajte svog hirurga o mogućim rezultatima.

Ponavljjanje

Ponekad se rak penisa vraća nakon završenog liječenja. Ovo se zove recidiv. Vaš ljekar će provjeriti da li se recidiv ponavlja tokom Vaših kontrolnih posjeta. Redovni samopregled takođe će pomoći da se rano otkrije recidiv.

Liječenje se zasniva na Vašem prethodnom tipu liječenja i lokaciji novog raka:

- Na penisu: operacija za uklanjanje ćelija raka, moguće ~~praćeno zračenje~~

- U limfnim čvorovima: operacija uklanjanja limfnih čvorova i/ili radioterapija ili hemoterapija
- U drugim tkivima ili organima: hemoterapija ili zračenje; terapija za smanjenje tumora

Rječnik pojmova

Biopsija

Uzimanje malog komada tkiva za traženje ćelija raka pregledom pod mikroskopom

Rak

Abnormalni rast ćelija u koži ili tkivu organa

Karcinom in situ (CIS)

Tip skvamoznog raka koji pogađa samo ćelije u koži i nije rastao dublje

Hemoterapija

Lijekovi za liječenje raka

Obrezivanje

Hirurško uklanjanje prepucija penisa

Krioterapija

Zamrzavanje površine tkiva za uklanjanje ćelija raka

Glans

Glava penisa

Glansektomija

Uklanjanje glave penisa

HPV infekcija

Infekcija Humanin Papiloma virusom (HPV), koji je polno prenosiva bolest; neke vrste HPV mogu izazvati rak

Laserska terapija

Laser za odsjecanje ćelija raka

Metastaze

Ćelije raka koje su se proširile sa prvobitnog mjesta raka na druga tkiva ili organe

Penektomija

Hirurško uklanjanje dijela (djelimično) ili cijelog (ukupnog) penisa

Penis

Muški polni organ

Fimoza

Čvrsta kožica koja se može povući preko glave penisa

PUVA

Vrsta hemoterapije (psoralen) u kombinaciji sa izlaganjem ultraljubičastom svjetlu, koji se koristi za liječenje teških kožnih poremećaja

Radioterapija

Upotreba zračenja na određenom području za ubijanje ćelija raka i/ili smanjenje tumora

Sentinel čvor

Limfni čvor najbliži tumoru koji bi zadržao metastatske ćelije, ako je prisutan

Presadivanje kože

Komad kože uzet sa jednog dijela tijela i stavljen na drugi dio (obično na ranu)

Tumor

Rast abnormalnih ćelija

Uretra

Cijev koja povezuje bešiku sa otvorom koji omogućava urinu da izađe iz tijela

